

KURIER Popularny

Organ Wojewódzkiego Komitetu

PPS

Rok II

Łódź, sobota 23 marca 1946 r.

Nr 82 (149)

Siła ONZ polega na zasadzie równości państw Generalissimus Stalin o obecnej sytuacji międzynarodowej.

MOSKWA (PAP) — Korespondent agencji „Associated Press” Edie Gilmore zwrócił się do Generalissimusa Stalina z pytaniami w sprawie obecnej sytuacji międzynarodowej. Na pytania te, które podajemy poniżej, Generalissimus Stalin udzielił następujących odpowiedzi: Pytanie: Jakie znaczenie przypisuje pan Organizacji Narodów Zjednoczonych, jako instrumentowi służącemu do zachowania pokoju na świecie?

Odpowiedź: Przypisuję Organizacji Narodów Zjednoczonych wielkie znaczenie, jako ważnemu instrumentowi dla utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Siła tej Organizacji Międzynarodowej polega na tym, że opiera się na zasadzie równości wszystkich państw, a nie na zasadzie panowania jednych nad drugimi. Jeżeli Organizacja Na-

rodów Zjednoczonych będzie w stanie w przyszłości zachować zasadę równości, to niewątpliwie odegra ona wielką pozytywną rolę w dziele zachowania powszechnego pokoju i bezpieczeństwa.

Pytanie: Co zdaniem pana wywołało obawę przed wojną u wielu ludzi w różnych krajach? Odpowiedź: Jestem przekonany, że ani narody, ani ich armie nie

dążą do nowej wojny. Pragną one pokoju i dążą do zabezpieczenia go. Uważam, że obawy przed wojną zostały spowodowane przez wystąpienie pewnych grup politycznych, które sięją ziarna niezgody i niepewności.

Pytanie: Co powinny zrobić rządy miłujących wolność krajów, aby zabezpieczyć pokój na całym świecie?

Odpowiedź: Jest rzeczą ko-

nieczną aby koła rządowe i opinia publiczna państw zorganizowały szeroką kontrapropagandę przeciwko podżegaczom wojennym, tak, aby ani jedno ich wystąpienie nie przeszło bez należytej odprawy ze strony opinii publicznej i prasy, które powinny reagować na czas i nie dać im możliwości do nadużycia wolności słowa przeciwko interesom, pokoju.

Wszystkie narody świata zdecydowane są bronić pokoju

NOWY JORK (PAP). Sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych Trygve Lie oświadczył na przyjęciu, wydanym na cześć delegacji Narodów Zjednoczonych, iż najważniejszym

zadaniem ONZ jest niedopuszczenie do rozbieżności zdań pomiędzy wielkimi mocarstwami, które mogłyby doprowadzić do konfliktów zbrojnych. „Wiemy, iż sprawa jest trudna — oświadczył Trygve Lie — są ludzie, którym wydaje się to niemożliwe. Jesteśmy jednak zdecydowani do utrzymania pokoju na świecie i nie wątpię, iż uda nam się urzeczywistnić nasze dążenia. Wiem, iż świat cały oczekuje od nas wielkiego wysiłku, aby nie dopuścić do wybuchu nowej wojny. Wiemy również, iż możemy liczyć na poparcie całego świata.

ONZ uzyskało poparcie wszystkich państw. Wszystkie narody, należące do ONZ, łączą wspólne dążenie niedopuszczenia do nowego, konfliktu zbrojnego”.

Trygve Lie podkreślił, iż Organizacja Narodów Zjednoczonych jest głęboko zaniepokojona sytuacją żywnościową na świecie. Jednym z zadań ONZ będzie również dbanie o zdrowie ludności wszystkich państw na świecie. „Od pracy naszej zależy będzie życie i śmierć dziesiątków milionów ludzi na świecie” — zakończył Trygve Lie.

Jakie będzie stanowisko Francji na sesji Rady Bezpieczeństwa ONZ

NOWY JORK (PAP). Korespondent PAP donosi, że w kołach politycznych trwa ożywiona dyskusja w sprawie sporu persko-radzieckiego. Wskazuje się na to, że nowy poseł radziecki w Teheranie Sadzikow przedstawił już rządowi perskiemu nowe propozycje, dotyczące stosunków radziecko-perskich. Krąży również pogłoski, że delegacja francuska podziela zdanie delegacji radzieckiej o konieczności odłożenia sesji do dnia

10 kwietnia. Delegacja francuska nie wypowiedziała się jeszcze oficjalnie w tej sprawie, lecz są podstawy do przypuszczenia, że dołoży ona wszelkich starań, aby spór załagodzić.

Gromyko konferował z Bynnesem

NOWY JORK (PAP) Ambasador radziecki w Waszyngtonie, Gromyko, odbył 20-minutową konferencję z sekretarzem stanu Bynnesem. Przedmiotem konferencji były sprawy znajdujące się na porządku dziennym Rady Bezpieczeństwa.

Angielscy lekarze...

LONDYN (PAP) Brytyjskie towarzystwo medyczne, zrzeszające większość lekarzy angielskich, ogłosiło protest przeciwko rządowemu projektowi narodowej służby zdrowia.

Komunści i socjaliści w Anglii

LONDYN (PAP) Około 170 przywódców i przewodniczących związków zawodowych wszystkich gałęzi przemysłu w Wielkiej Brytanii w pisemnym oświadczeniu poparło prośbę partii komunistycznej o połączenie z Partią Pracy. Sprawa ta będzie rozpatrywana na kongresie Partii Pracy, który odbędzie się w czerwcu w Bournemouth.

Herbert Hoover w Rzymie

RZYM (PAP) Szef komisji żywnościowej UNRRA, Herbert Hoover przybył samolotem do Rzymu.

Czy uda się uchronić Pomorze przed katastrofą powodziową

BYDGOSZCZ (PAP). Saperzy i lodolamcze pracują bez wytchnienia ażeby zlikwidować istniejące nadal zatopy lodowe pod Grudziądem. Największy i główny zatok znajduje się na wysokości Sartowic i biegnie aż do Ostrowia Świeckiego. Na długości 8 km. przy czym zwalę lodu sięgają czasami wysokości 10-12 mtr. i opierają się o samo dno rzeki. Na skutek istnienia olbrzymich zatopów lodowych pod Grudziądem powstało na Wiśle niezwykle zjawisko, t. zw. próg wodny. Stan wody w Grudziądzu i Chelmie, wynoszący około 5 mtr. jest niższy o trzy metry od stanu wody w powiecie świeckim, dochodzące

go tu do 8 mtr. Wielka fala spowodowana ruszeniem lodów na Bugu dotarła aż do Torunia. W związku z trzęsą kulminacją, spodziewano się w Chelmie podniesienia się stanu wody o 1 mtr. Grudziądz przeżywać będzie krytyczne chwile kulminacji w dniach 24 i 25 bm. Spływ kry utrudniony jest silnymi przymroz-

kami w nocy. Ze względu na grożące nizinom nadwiśla w powiecie świeckim niebezpieczeństwo, zarządzono przymusową ewakuację mieszkańców wszystkich miejscowości, położonych wzdłuż Wisły. Przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dokonał inspekcji terenów powodziowych.

Herbert Hoover przyjeżdża do Polski

WARSZAWA (PAP). W dniu 28 marca przyjeżdża do Warszawy szef komisji żywnościowej UNRRA, b. prezydent Stanów Zjedn. A. P. — Herbert Hoover,

który zapoznając się z ramienia UNRRA z sytuacją żywnościową w Europie, odwiedził ostatnio szereg stolic europejskich, Herbertowi Hooverowi towarzyszy Hugh Gibson, b. ambasador Stanów Zjedn. w Polsce w latach 1919-1920. M. Paté ówczesny kierownik misji Amerykańskiego Czerwonego Krzyża oraz kilkunastu fachowców ekonomicznych, Herbert Hoover wraz z towarzyszącymi osobami po trzydniowym pobycie w Polsce uda się w dalszą podróż przez Sztokholm do Helsinek.

Sprawa nieporozumienia radziecko-perskiego

LONDYN (PAP) Agencja Reutera donosi z Teheranu, iż deputowany do parlamentu irańskiego, należący do lewego odłamu partii Tudeh, dr. Kiszewerz oświadczył, iż partia jego przeciwna jest przekazaniu nieporozumienia radziecko-perskiego Radzie Bezpieczeństwa. Twierdzi on, że różnice zdań między obu państwami są nieznaczne i powinny być usunięte przez bezpośrednie pertraktacje. Wolne wybory dałyby większość partii Tudeh, której polityka zagraniczna byłaby

Blum konferuje z Trumanem

NOWY JORK (PAP) Leon Blum został w dniu wczorajszym przyjęty przez prezydenta Trumana. Przedmiotem rozmowy były sprawy związane z stosunkami gospodarczymi francusko-amerykań-

skimi. Leon Blum uzasadnił również konieczność szybkiego rozwiązania zagadnienia zachodnich państw Niemiec i prosił Prezydenta Trumana o poparcie tezy francuskiej.

Byrnes odczytu orędzie Trumana

WASZYNGTON (PAP) Amerykański departament stanu podał do wiadomości, iż sekretarz stanu Byrnes odczyta orędzie prez. Trumana na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa, które odbędzie się w Nowym Jorku, dnia 25-go marca oraz wygłosi przemówienie powitalne.

Gromyko u Trumanu

NOWY JORK (PAP) Prezydent Truman przyjął w Białym Domu ambasadora radzieckiego w Waszyngtonie, Gromyko. Sprawa perska nie była przedmiotem rozmowy.

Liban - Francja

PARYŻ (AFP) Zawarty został układ między Francją a Libanem w sprawie wycofania przez Francję wojsk z Libanu.

Niepodległość Transjordanii

LONDYN (AFP) Traktat między Anglią a Transjordanią o uznaniu niepodległości Transjordanii został podpisany w ministerstwie spraw zagranicznych.

Sytuacja w Batawii

NOWY JORK (PAP) Agencja „United Press” donosi z Batawii, że na południe od Semara doszło do starcia z oddziałem indonezyjskim. Są ofiary po obu stronach. Wojska holenderskie toczyły w dalszym ciągu walkę na froncie Surabaja.

Statki dla Polski

LONDYN (AFP) UNRRA zakupiła 15 rybackich statków duńskich dla Polski. Pojemność tych statków wynosi od 50-90 ton, a wartość — 40.000 dolarów.

Argentyna pomaga Hiszpanii

NOWY JORK (PAP) Prasa amerykańska zwraca uwagę na szczególnie przyjazne stosunki jakie ostatnio rozwinięły się między Argentyną a Hiszpanią. Argentyna, pragnąc wzmocnić sytuację gen. Franco, udzieliła rządowi madryckiemu znacznych kredytów i prześlata do Hiszpanii olbrzymie transporty pszenicy.

Policjanci głodują

LONDYN (PAP). Agencja Reutera donosi, że w New Delhi wybuchł strajk w koszarach policji. Strajkujący policjanci domagają się podwyżki płacy.

Strajki w Buenos-Aires

NOWY JORK (PAP). Z Buenos Aires donoszą, że w Argentynie wybuchł strajk robotników mięsnych. O ile strajk ten nie zostanie zakończony w ciągu najbliższych trzech dni, wówczas do strajku przystąpią również inne związki zawodowe, celem poparcia robotników mięsnych.

Largo Caballero na łożu śmierci

PARYŻ (PAP). Stan Largo Caballero, przywódca republikanów hiszpańskich, który przed miesiącem został operowany w Paryżu, jest bezwładny.

Polskiego chłopca nie przerazi czerwony sztandar PPS

Z Kongresu Chłopów Socjalistów

WARSZAWA (PAP) Dnia 22-go marca rozpoczął się kongres chłopów socjalistów. Kongres otworzył kierownik wydziału ogólnorganizacyjnego CKW PPS, tow. Władysław Świdowski. Na honorowego przewodniczącego kongresu zostaje powołany minister tow. Świątkowski. Przewodniczącym kongresu zostaje minister Matuszewski. Min. Świątkowski podkreślił na wstępie, że przed

wojną było na wsi zbędnych 8.000.000 ludzi. Chłop polski cierpiał straszliwą nędzę i musiał szukać zarobku zagranicą. Sanacyjna reforma rolna, oparta na zasadzie pełnego odszkodowania, była źródłem największej krzywdy dla nabywców działek parcelacyjnych. Byli oni obciążeni długami, przekraczającymi nieraz wartość otrzymanej ziemi.

Minister tow. Matuszewski po-

wiadał zjazd w imieniu CKW PPS. Mówca podkreśla, że PPS nie może być partią tylko robotniczą, ale jest i musi się stać jednocześnie partią chłopką. Jeżeli przypomni sobie program radomski z 1937 r. i jego tezy, to przekonamy się, że obecnie realizuje się to wszystko, o co PPS w najtrudniejszym okresie walki o niepodległość i demokrację walczyła.

Nam się mówi, że nie jesteśmy demokratami, bo nie pozwalamy, żeby było więcej jak 6 partii politycznych, a oni dopuszczali tylko 4 partie: Endecję, PSL, Stronictwo Pracy i WRN.

Mówca stwierdza dalej, że mas chłopskich, klasy robotniczej, pracującej inteligencji, które są zainteresowane w budowie nowego ustroju, jest olbrzymia większość. Chodzi tylko o to, ażeby masy te były zjednoczone, a nie rozbite, tak, jak w 1918 r., żeby maszerowały jedną drogą (oklaski).

Trudności u nas są — mówi dalej premier, ale trzeba zrozumieć, skąd one płyną. Płyną ze skutków wojny, płyną stąd, że zostało po wojnie tylko 25% polowia bydła, że zostały zrujnowane fabryki, zburzone miasta i wsie. Tym panom, którzy mówią, że oni by lepiej rządzą, szybciej trudności pokonał, trze-

ba przypomnieć rok 1923 kiedy to w pięć lat po wojnie byli u rządu panowie z Chjeno-Pasta i kiedy w Polsce było bardzo źle, szalała inflacja, miliony marek kosztował kilogram chleba i kiedy strzelano do robotników.

PSL i jego organ Gazeta Ludowa jest bardzo zdenerwowana, że socjaliści idą na wieś. Pierze o tym pod tytułem Wyprawa na wieś, w ślad za PPR idzie PPS. Polska Partia Socjalistyczna była na wsi, jest na wsi i będzie na wsi (oklaski). Kierowników PSL razi sztandar czerwony, którego symbolem jest krew chłopów pańszczyźnianych i robotników, wyzyskiwanych przez kapitał. My nie mówimy, że socjalizm jest monopolem dla robotników. Socjalizm jest jedną z najzaszczytniejszych idei ludzkości, dlatego myślą się panowie z PSL, jeżeli myślą, że chłop przerazi się czerwonego sztandaru.

Z przemówienia tow. Premiera

Z kolei wygłosił przemówienie premier tow. Osóbka-Morawski. Mówca stwierdza na wstępie, że stoimy przed ważnym aktem państwowym, przed wyborami, które mają zadecydować o przyszłości

naszego kraju. Chodzi o to, żeby teraz, w tym decydującym momencie, nie powtórzyć błędów z roku 1918, który polegał na oddaniu władzy w ręce reakcji. Z wny pewnych elementów wśród

ludowców został wówczas obalony rząd ludowy. Niektórzy przywódcy ludowców nie pozbyli się do dziś błędów z r. 1918. W czasie okupacji i w Londynie poszli na kompromis z endecją i sanacją na podstawie faszystowskiej konstytucji, chcieli do odrodzonej Polski wprowadzić Raczkiewicza i Sosnkowskiego. Nie dopuścili oni do unormowania stosunków ze Związkiem Radzieckim wtedy, gdy to mogłoby przynieść Polsce największe korzyści, naodwrot robiłi wszystko, by te stosunki jak najbardziej jątrzyć. Zastępcą obozu demokratycznego jest, że uzyskaliśmy takie granice na Zachodzie, o jakich Londyńczycy nawet nie marzyli. Uzyskaliśmy te granice przy poparciu Związku Radzieckiego, który podtrzymał nasze stanowisko, żeby granica zachodnia była na Odrze i Nisie.

Obóz demokratyczny osiągnął to, że Polska po tej wojnie nie wyszła jako jakieś kadłubowe państwo i że ma warunki rozwoju (oklaski).

„Demokraci” londyński

Premier rozprawia się dalej z zarzutami, że my budujemy demokrację niepełną. Przypomina, że w czasie okupacji rząd londyński i jego delegatura w kraju postanowiły, że w Polsce mają być tylko 4 partie polityczne.

O wygranie bitwy z głodem

NOWY JORK (PAP). Noel Baker, brytyjski minister stanu, zabierając głos na posiedzeniu rady UNRRA w Atlantic City, zapowiedział do Narodów Zjednoczonych, by skoncentrowały wysiłki w celu wygrania bitwy z głodem. Powiedział on m. in.: „Narody Zjednoczone w r. 1944 wygrały bitwę o Francję, a w r. 1945 bitwę o Niemcy i Japonię. W r. 1946 musimy wygrać bitwę z głodem zanim będą mogły stwierdzić że przetrwały wojnę. Musimy przystąpić do rozegrania tej bitwy w takim sposób, jak poprzednio rozwiązując spory przez wspólne

koncesje”. Noel Baker zwrócił się do wszystkich rządów, aby zastanowili się, czy nie udałoby się wprowadzić oszczędności w spożyciu ryżu. Azja żywi się ryżem. Obecnie zaś Azja znajduje się na pograniczu głodu. Amerykański zastępca sekretarza stanu Clayton wysunął wniosek utworzenia podkomisji, która by zapoznała się z rozmaitymi projektami w dziedzinie aprowizacji. Do podkomisji tej weszli przedstawiciele ZSRR, Australii, Kanady, Francji, Chin, Polski, Stanów Zjednoczonych, Królestwa Zjednoczonego Jugosławii.

Sytuacja polityczna w Japonii

MOSKWA (PAP). Jak donosi Agencja Tass, dziennik „Asahi” podaje, że grupa demokratycznych działaczy politycznych ogłosiła komunikat w którym stwierdza, iż obecny rząd japoński prowadzi politykę sprzeczną z interesem narodu japońskiego. Demokratyczni działacze domagają się rewizji konstytucji, której zasady są sprzeczne z uchwałami poczdamskimi w sprawie Japonii. Komunikat za-

wiera również krytykę rządu Szidenarasa, którego biurokracja administracyjna uniemożliwia wprowadzenie w życie reform politycznych i socjalnych. Autorzy komunikatu wyrażają nadzieję, że władze okupacyjne będą popierały prawdziwe demokratyczne elementy i przyczynią się do przebudowy życia politycznego i społecznego w Japonii.

PPS nie zdradzi Niepodległości

Od 54 lat wypsała hasło niepodległości, jako pierwsze sztandarowe hasło i naród wie, że PPS go nie zdradzi, że przeciwstawia się każdemu, kto by chciał podnieść rękę na naszą niepodległość (oklaski). Obywatel premier zakończył przemówienie apelem do skupienia sił demokratycznych wokół PPS. Z kolei referat rolny wygłosił członek CKW PPS ob. Nowicki. Problem odbudowy wsi omówił mi-

nister odbudowy prof. Michał Kaczorowski.

Członek Rady Naczelnej PPS ob. Mamrot zreferował bieżące zagadnienia gospodarcze wsi. Referat oświatowy wygłosił ob. Polkowski. Następnie ob. Turek wygłosił referat organizacyjny omawiając historię działalności PPS na terenie wsi.

Po przemówieniach rozpoczęła się dyskusja.

Skończona zabawa

Istnienie polskich sił zbrojnych za granicami naszego kraju, teraz, dawno po wojnie, w czasie kiedy w wyzwolonej Ojczyźnie prawowite władze polskie rządzą krajem i w wyniku swojej pracy mają karną, zdyscyplinowaną, świadomą demokratyczną armię — doznało dopiero zatwienia. Zatwienia takiego, jakiego domagał się Rząd Rzeczypospolitej i polska racja stanu. Sprawę jednostek wojskowych, których dowództwo przez cały czas od ukończenia wojny zajmowało się wyłącznie propagandą zniekształcającą własny kraj w oczach swych przyjaciół i wrogów — Anglicy odkładali z dziwnym uporem. Nikt z nas nie mógł zrozumieć doład, ani nie wie teraz po zadecydowanej już demobilizacji, podkomendnych Andersa, komu było potrzebne i w jakim celu utrzymywanie tej jawnej ekspozytura faszystowskiej.

Czy miała ona kogokolwiek w Polsce straszyć wkroczeniem, najazdem czy okupacją? Czy władze, jakie ustanowił sobie Naród Polski patrząc na pobrząkującego z daleka szabelką na ziemi włoskiej Andersa, miały zrezygnować albo złagodzić swoje plany związane z ugruntowaniem ustroju demokratycznego w kraju i wprowadzenia szeregu reform socjalnych i społecznych? Trudno dobiec nam dokładnie jakie pobudki głównie kierowały czynnikami, które po skończonej wojnie uniemożliwiły żołnierzom walczącym o pokój i bezpieczeństwo świata, powrót do swoich stron rodzinnych. W każdym razie pobudek tych było wiele, o jednej z nich chcemy powiedzieć wyraźnie.

W wyniku ustanowienia i rozwoju ustroju demokratycznego w odrodzonej Polsce wyrzucono za burtę wszystkich tych, dla których dyktatura kliki faszystowskiej była nadzieją i podstawą utrzymania się na powierzchni. Przekreślone zostały na zawsze machinacje kapitału monopolistycznego i oddziaływanie na nasze życie publiczne kasty ziemiańskiej. Reforma rolna i upaństwowienie przemysłu całkowicie wyjaśniły te zagadnienia. Wszyscy niezadowoleni z takiego obrotu sprawy zaczęli oglądać się... poza granice.

I tutaj rzuciła się w oczy dziwna solidarność wszystkich wstecznych żywiołów. Rozparcelowani ziemią, pozbawieni możliwości wyzysku fabrykanci wszelaka hołota faszystowska sanacyjno-endeccka, bandy grabieżców ukrywające się po lasach i dowództwo Andersa, — wszyscy znaleźli wspólny język, jedyny cel który ich połączył: walka z demokracją.

Armia utrzymywana poza granicami kraju miała być tym elementem symbolicznym, który łączy ich wszystkich i utrwala w przekonaniu, że rachuby na zniszczenie demokracji polskiej nie są płonne. Szepczana propaganda faszystowska czyniąca z każdego wysoku politycznego wyaranżowanych figur zagranicznych zagadnienie zasadnicze, wskazywała na... Andersa. Powoływano się zawsze na poparcie... zachodu. Ciemnym, nieorientującym się szarą kom których często przypadek zaprowadził do obozu walki z demokracją i Polską, jako jedyny argument pokazywano siłę zbrojną zdale od kraju ze swej strony ośrodki dyspozycyjne związane z Andersem czyniły wszystko, aby za pomocą dywersji, pieniędzy płynących szeroką strugą z kieszeni międzynarodowego faszystwu i przewrotnej propagandy przedstawić Polskę jako kraj który nie potrafi samodzielnie istnieć i skazany jest na pomoc i opiekę zagranicy.

Teraz zabawa się skończyła. Najbardziej otumanieni muszą przejrzeć. Wszystko co uczciwe, szlachetne i pracowite wróci do kraju. Takich tutaj potrzeba. Inni niech czekają zmiłowania i dobrego humoru angielskiego, który nie chce nawet się zobowiązać do zapewnienia im schronienia w dalekich swoich koloniach.

A ludzie dnia wczorajszego faszyci wszystkich maści niech szukają teraz nowych symboli i nowych dowodów, którymi mogli by баламуć mizerne resztki które przy nich pozostaną.

ANDRZEJ WIKTOR

podstawy gospodarcze klasy jun-

krów.

Ostatnia droga do rodzinnego miasta Łodzi

pułk. tow. Jurczaka Wacława — Ciuwy

Siedziba WKR PPS — domem żałoby

Na cmentarzu na Bródnie przy otwartej, skromnej mogile pułkownika tow. Wacława Jurczaka zebrała się w dniu wczorajszym najbliższa rodzina z żoną oraz przyjaciela i towarzysze walk zmarłego w więzieniu bojownika o niepodległość.

Żona składa wiązaną kwiatów. Mjr. Wężyk-Wolicki w imieniu Sił Milicyjno-Bojowych Polskich Socjalistów oraz PAL składa nad trumną swego zwierzchnika wojskowego z czasów okupacji — meldunek z osiągnięć bojowych podległych mu oddziałów po śmierci pułkownika Ciuwy.

Obecni oficerowie prezentują broń zwłoki tow. Jurczaka złożone na samochodzie odbywają ostatnią drogę do rodzinnego miasta Łodzi.

Pojazd przejeżdża ulicami zburzonej przez wroga Warszawy, przechodnie zdjęciem nakryć głowy oddają hołd okrutnie zamordowanemu bojowcowi.

Uczczenie pamięci stu więźniów politycznych zamordowanych w Zgierzu

4 lata temu w dniu 20.III.42. hitlerowcy zamordowali 100 więźniów politycznych w Zgierzu.

Polski Związek b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, organizuje ku pamięci zamordowanych w niedzielę 24. marca br. uroczystości w Zgierzu z następującym programem:

godz. 9-ta — zbiórka organizacji w Starym Rynku,

godz. 9.30 — wymarsz na plac 100 straconych, gdzie odbędzie się msza polowa oraz złożone zostaną wieńce,

godz. 19-ta — uroczysta Akademia w sali Tow. Śpiew. „Lutnia”.

W tymże dniu przeprowadzona zostanie zbiórka pieniężna na fundusz budowy pomnika 100 straconych. Zarząd Okręgowy Związku b. Więźniów wzywa członków wszystkich Kół Okręgu Łódzkiego do wzięcia udziału w uroczystości

O godz. 7 wieczorem samochód ze zwłokami w asyście żony i oficerów zatrzymuje się przed siedzibą Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej.

Mjr. tow. Wężyk-Wolicki składa przewodniczącemu wojewódzkich władz Partii tow. Hanemanowi krótki raport. Towarzysze partyjni biorą na

ramiona trumnę ze zwłokami tow. Jurczaka. Milicja prezentuje broń, pochylają się czerwone sztandary dzielnic i kół partyjnych. Za trumną kroczy żona, sekretarz Partii

tow. Wachowicz Henryk i grono najbliższych współtowarzyszy zmarłego.

Trumna ze zwłokami spoczywa na katafalku przybrany czernią. Tow. Haneman Jan wzruszonym głosem ogłasza siedzibę W. K. R. PPS — domem żałoby. Obok trumny staje warta honorowa złożona z oficerów PAL — ppłk. Jezierskiego, ppłk. Gryła, ppłk. Czajkowskiego, mjr. Marcza, mjr. Sikorskiego ppor. Dutkiewicza.

Zebrani intonują „Czerwony Szlandar” i defilując przed zwłokami pułkownika, tow. Wacława Jurczaka — Ciuwy oddaje ostatni zasłużony hołd zamordowanemu przez siepaczy hitlerowskich — towarzyszyowi.

U stóp trumny złożono dwa wieńce z napisami:

„Zgasłemu szczęściu — Najdroższemu cieniowi — Żona”

„Niezlomnemu bojownikowi w walce z najeźdźcą — PPS.

W niedzielę, dnia 24 bm. o godzinie 11-ej rano zostanie pochowany na Starym Cmentarzu w Łodzi

Tow.
Wacław Jurczak
(„CIUWA”, „JÓZEF ZIUTCYN”)
pułkownik

Członek Komendy Głównej Sił Milicyjno-Bojowych Socjalistów Polskich, Komendant garnizonu łowickiego i skier-niewickiego, bojownik o Polską Ludową w okresie okupacji hitlerowskiej

Wierny syn klasy robotniczej, nieugięty szermierz idei socjalistycznej, aktywny bojownik o prawa polskiego ludu pracującego, oddał swe pełne trudu i wysiłku życie dla sprawy Wolności i Socjalizmu.

Wojewódzki Komitet
Polskiej Partii Socjalistycznej
w Łodzi

Co stanie się z ludźmi bez ojczyzny

LONDYN (AFP) 8 kwietnia rozpocznie się w Londynie konferencja specjalnego Komitetu dla osób wysiedlonych. Komisja ta została powołana przez Radę Ekonomiczną i Społeczną ONZ na wniosek Zgromadzenia Ogólnego, na którym byli delegaci licznych państw stojących przed naglą-

cym problemem wyżywienia i rozmieszczenia tysięcy osób wysiedlonych lub takich, które z rozmaitych przyczyn nie chcą powrócić do ojczyzny. Konferencja złożona z 80 ekspertów, ma postanowić, czy ONZ zajmie się losem tych osób, znajdujących się obecnie pod opieką UNRRA

oraz innych organizacji międzynarodowych, czy też zostanie w tym celu stworzona zupełnie nowa międzynarodowa instytucja. Gdyby tak było, to instytucja ta musiałaby się zająć losem setek tysięcy osób, znajdujących się obecnie w obozach,

Bevin szuka aprobaty

LONDYN (UP) Sekretarz stanu Bevin będzie oświetlał swą politykę w stosunku do Grecji na specjalnym posiedzeniu parlamentarnym Labour Party. Prasa twierdzi, że Bevin zażąda zapewne uchwały partyjnej, czy ma on w dalszym ciągu domagać się utrzymania terminu wyborów w Grecji. Zachodzi obawa, że obecność wojsk angielskich po wyborach może wywołać nowe zadrażnienia w stosunkach anglo-rosyjskich.

Strajk generalny na Krecie

ATENY (UP) Rząd grecki ogłasza dziś, że wybuchł strajk generalny na obszarze Kanei na Krecie. Strajk obejmuje robotników, rolników i inne zawody i ma charakter ekonomiczny.

Walka z prostytutką we Francji

PARYŻ (UP) Robert Prigent, minister zdrowia publicznego, wniósł dziś na Radzie Gabinetowej projekt, zmierzający do zwalczania prostytucji. Prigent żąda, żeby wniesiony projekt został uchwalony przed odroczeniem sesji parlamentu.

Urazy wojenne

Cóż mogło bardziej oddziaływać na człowieka w mundurze i cywilnym ubraniu niż miniona wojna. Dotarła ona do najmniejszych nawet miejscowości, biegła nie tylko linią frontu, ale pojawiała się w nawale bomb, w „pacyfikacyjnej” specjalnych oddziałów w najmniej oczekiwanej porze i miejscu. Ruchy Oporu o nie-spotykanej dotychczas liczebności ich kontrataków, a w stosunku do systemu „zbiorowej odpowiedzialności” wroga, ich zróżnicowane organizacyjne powodowało wybuchy, wykreślało, ohołoby tylko na bardzo krótki okres, pole walki, na którym musieli znajdować się zawsze przypadkowi uczestnicy z tłumy.

Normalny bilans dnia mieszkańca Warszawy zamykał się zawsze wieczorem podsumowaniem zastyszczanych i oglądanych naczemnie miejsc i sposobów walki oraz przypuszczeniami związanymi z nocą — nalotami i rewizjami. Najbardziej nawet tchórzliwe i abstynencko usposobionego mieszkańca miast i wsi wciągała nieprzerwanie tocząca się walka.

Tę też i ci walczący z bronią w ręku i ci „przypadkowi” musieli żyć

kosztem odwagi lub tchórzostwa, niepokojem, chytrości, wybiegów różnego rodzaju, sprytu — nie zawsze będącego w zgodzie z sumieniem i uczciwością.

Wojna jest zjawiskiem nienormalnym. Tylko faszystki twierdziły, że zbrojna walka jest nieodłącznie związana z naturą ludzką. Wszelkie jednak opinie naukowców, pisarzy, a co najważniejsze tzw. szarych ludzi wskazują, że człowiek mimo, że ciągle rozwiązuje w swym życiu jakies konflikty — z odruchową niechęcią odnosi się do każdej zbrojnej walki. Wyjątek stanowią — człowiek napadnięty i patologiczne objawy zwyrodnienia narodowych, które mogliśmy obserwować w czasie tej wojny.

Wszelkie narzędzia mordu jest człowiekowi cywilizowanemu wrogię, ponieważ odrywa go od tego wszystkiego, co w życiu zyskał jako członek społeczeństwa kulturalnego — a utracą go w prymitywizm, gdzie rządzą jedynie instynkty.

Pogłębiający się przez sześć lat prymitywizm naszego życia nie łatwo przekreślić datą wyrzucenia wroga z kraju. Musimy wrastać w kul-

turalne nawyki, jak wyklute z jaja piskle porasta piórami... I to na wszystkich szczeblach hierarchii społecznej.

Jest normalnym zjawiskiem, że każdy człowiek, pozbawiony przez wojnę dachu nad głową, własnego kąta, często drugiej koszuli, krząta się i zabiega wokół własnych spraw. Można zrozumieć na tym tle drobne spory o mieszkanie, jakieś meble i inne, drobiazgi związane z egzystencją człowieka. Ale chorobą wojennym rozkładem są te wszystkie wykrywane ostatnio kradzieże i malwersacje, sięgające często grubych dziesiątków milionów...

W pewnym niedużym mieście ukradł przed wojną kasjer 100 tysięcy złotych. Oszolomiony wielkością tej sumy nie wiedział co z nią zrobić. Przez kilka dni błąkał się po peryferiach miasta, a ponieważ była ostra zima — odmroził nogi. W poszukiwaniu bezpiecznego schronienia kazal się wreszcie ukryć w kacie polkoju, za szafą, by tam odeszyć się z uzyskanej fortuny... leczyc odmrożone nogi... I, by doczekać się wreszcie przyjęcia polcji.

Współcześni nam łowcy grubych sum do złudzenia przypominają tego kasjera z matego miasta. Przeciecz przy rozwiniętej obecnie kontroli spo-

lecznej trudno ukryć pochodzenie tak wielkich sum. Ci ludzie z uporem maniaków jednak kradną. I trzeba ich leczyć jedynym lekarstwem — więzieniem.

Są choroby mniej groźne w skutkach, jednak bardziej dotuczliwe, gdyż częściej dają nam znać o sobie. Iles to razy jedąc tramwajem, stojąc w kolejce (te kolejki to też wojenny twór), zlatwając jakąś sprawę w biurze — natykamy się na kogoś, który z nadmierną gorliwością, wprost niesprawiedliwie upomina się o swoje prawa, których nikt nie kwestjonuje.

Wielki ludziom wydaje się, że wszyscy i wszystko jest w jakimś tajemniczym spisku przeciwko nim, że tylko ich wojownicza postawa może uratować przed wrogoscią otoczenia. To też wszelkie sprawy zlatwiają poprzez kłótnie, mocną pięść i historyczne lzy. Widzą przeciwnika tam, gdzie go niema. Wymyślają tym, którym wystarowałyby spokojne słowa wyjaśnienia...

Nie trudno postawić diagnozę tego typu schorzeń psychicznych. W okresie wojny i związanych z nią niebezpieczeństwie, w najbardziej tragicznych sytuacjach człowiek musi u-ozyc wyłącznie na własne sily. Mulo-

W obliczu śmierci człowiek czuje wrogość w stosunku do wszystkich, wynikającą z egoistycznej chęci przetrwania... choćby cudzym kosztem. Znana jest — nieujawniana wprawdzie, ale przez to tym bardziej silniejsza — wiara każdego żołnierza na froncie w swoją szczęśliwą gwiazdę. Wie on, że może w każdej chwili zginąć. Ale wie jednocześnie, że po wojnie pewna ilość żołnierzy zdrowych wraca do domu. Oczywiście najświęciej wierzy w to, że to właśnie on wróci, a nie jego kolega z sąsiedniego okopu...

Każdy brutalizm, walka związana z możliwością utraty życia wywołuje w człowieku prymitywny egotyzm, odosobnia go od gromady, każe mu aż nazbyt często liczyć — mimo odmiennych pozorów — wyłącznie na własne sily.

Tak często spotykane dziś urazy wojenne, które ta spróbowaliśmy zarysować z konieczności w najbardziej ogólnych kształtach, mogą być leczone tylko w atmosferze pełnego spokoju, przekonania każdego człowieka o wartości zbiorowego wysiłku, odzyskiwania wiary w drugiego człowieka, który pragnie także bratniej, zyciowej drogi swego sąsiada.

Antoni Pokorski

